Rok III. Nr. 120. RADOM, niedziela 21 września 1930 r. Cena 10 gr.

ZIEMIA RADOMSKA

Wychodzi codziennie prócz poniedziałków i dni poświątecznych.

Prenumerata z odnoszeniem do domu 2 zł. miesięcznie lub przesyłką pocztową. Konto 65346 — Warszawa.
Redakcja: RADOM, Żeromskiego 25, tel. 2-22. Skrzynka 107. Administracja: Żeromskiego 73, tel. 23.

SPECJALNA KOMISJA w ministerjum przemysłu i handlu do rozdziału zamówień rządowych.

WARSZAWA, 20. 9. Uchwałą komitetu ekonomicznego rady ministrów powołana została do życia przy ministerjum przemysłu i handlu specjalna komisja, centralizująca wszelkie inwestycje i zakupy rządowe celem przyjścia z pomocą przemysłowi przez przyśpieszenie zamówień.

Jak wiadomo udział zamówień rządowych i komunalnych wynosi w niektórych gałęziach przemysłu przeważającą część ogólnej produkcji. W budownictwie naprzykład udział zamówień rządowych i komunalnych wynosi przeszło 50 proc.; w przemyśle metalowym zamówienia rządowe obejmują całość produkcji fabryk taboru kolejowego, w fabrykach metali od 50 do 60 proc., w fabrykach śrub i nitów 40 proc., w hutnictwie od 19 do 24 proc.

Niezależnie od czuwania nad zamówieniami rządowemi komisja zająć się ma sprawą uregulowania zamówień samorządowych.

JESZCZE JEDEN B. POSEŁ ARESZTOWANY.

WARSZAWA, 20. 9. Aresztowany został na skutek zarządzenia starostwa we Włocławku b. poseł PPS UKW., Edward Bettman, prezes miejscowej rady klasowych związków zawodowych.

Aresztowany b. pos. Bettman, jest oskarżony o uchylenie się od spełnienia obowiązku służby wojskowej w czasie wojny polsko - bolszewickiej i podstawienie wzamian siebie swego brata. W karcie ewidencyjnej Edwarda Bettmana figuruje kara 6-ciu miesięcy więzienia za samowolne odejście z oddziału i sfałszowanie dokumentów.

ZUCHWAŁE EKSCESY HITTLEROWCÓW w gmachu ratusza opolskiego.

OPOLE, 20. 9. Bojówki hittlerowskie upojone zwycięstwem w wyborach do Reichstagu dopuszczają się niemal codzień śmiałych ekscesów i gwałtów.

Ubiegłej nocy kilkunastu uzbrojonych członków tej organizacji wtargnęło do gmachu ratusza i po wyłamaniu drzwi, prowadzących na wieżę ratuszową, dotarło na jej szczyt, gdzie wywieszono chorągiew partyjną. Dziś rano policja sztandar usunęła.

Matki!

Żądajcie w aptekach i skład. apt. hygjeniczn. przysypki dla dzieci

„Puder Dzidzi"
(z kogutkiem)

utrzymującej ciało dziecka w zdrowiu i czystości.

Akcja budowlana zakładów ubezpieczeń społecznych
37 miljonów złotych na pierwszą serję domów.

WARSZAWA, 20.9 Zakłady ubezpieczeń społecznych przystąpiły do budowy pierwszej serji tanich domów robotniczych i pracowniczych z początkiem sierpnia r. b.

Budowę rozpoczęto w Poznaniu, Gdyni, Krakowie, Łodzi, Lwowie, Sosnowcu, Warszawie i Będzinie.

W Poznaniu są wznoszone trzy domy robotnicze, w Gdyni dwa domy pracownicze i trzy robotnicze, w Krakowie trzy pracownicze, w Łodzi trzy robotnicze i jeden pracowniczy, we Lwowie dwa robotnicze i trzy pracownicze, w Sosnowcu cztery robotnicze i dwa pracownicze, w Warszawie jeden pracowniczy i jeden robotniczy, w Będzinie dwa łączne robotnicze i pracownicze.

Rozpoczęte budowle będą 4-o i 5-cio piętrowe.

Jak wiadomo, zakłady przeznaczyły na budowę pierwszej serji domów na lata 1930 - 31 — 37 miljonów złotych.

Zajście między płk. Scieżyńkiem a b. posłem Niedziałkowskim.

WARSZAWA, 20. 9. (wł.) W dzisiejszym „Robotniku" ukazała się notatka, ordynarnie atakująca pułkownika w stanie spoczynku, p. Ścieżyńskiego.

W związku z tem pułk. Ścieżyński przybył dziś o godzinie 11-ej przed południem do bufetu sejmowego, gdzie znajdował się prezes klubu P.P.S. Niedziałkowski, redaktor „Robotnika".

Pułk. Ścieżyński uderzył laską w głowę Niedziałkowskiego, wołając jednocześnie „pan mnie obraził osobiście na łamach dzisiejszego „Robotnika"!

Obecni w bufecie b. posłowie PPS. Baranowski, Stańczyk i Żuławski rzucili się na płk. Ścieżyńskiego i poczęli go bić.

Na okrzyk płk. Ścieżyńskiego: „panowie, ja jestem sam" do bójki wmieszał się b. poseł Niedziałkowski, prosząc swych kolegów o zaprzestanie bójki.

Interwencja ta jednak nie pomogła, gdyż w stronę pułk. Ścieżyńskiego poczęły padać nakrycia stołowe, popielniczki, talerze i t. d. W rękach niektórych osób ukazały się nawet rewolwery.

Przed wyjściem z bufetu sejmowego pułk. Ścieżyński powtórzył jeszcze raz, że stanął jedynie w obronie swego honoru.

Epilog tego zajścia rozegra się najprawdopodobniej w sądzie.

Słowa przestrogi Brianda pod adresem mniejszości narodowych.

GENEWA, 20.9. W toku dyskusji nad zagadnieniem mniejszości narodowych przemawiał na komisji politycznej ligi narodów Briand.

Stwierdził on, że zagadnienie to w całej swej rozciągłości omawiane było na posiedzeniu rady ligi w Madrycie, przyczem państwa głównie zainteresowane wyraziły gotowość ponownego zbadania tego zagadnienia.

Mniejszości uzyskały całkowite gwarancje, że ich petycje i zażalenia będą w sposób sprawiedliwy rozpatrywane.

W interesie samych mniejszości, — powiedział Briand, — należy zaznaczyć, że żądania ich nie powinny się posuwać zbyt daleko, gdyż w ten sposób wobec suwerennego charakteru państw, liga narodów postawiona byłaby w niesłychanie drażliwej sytuacji.

Problemat mniejszości nie powinien być wykorzystywany dla celów niebezpiecznej agitacji.

Trzy napady uzbrojonych bandytów w ciągu dwuch nocy w woj. kieleckiem

W nocy, z 18 na 19 b. m., we wsi Karwiec, w odległości 3-ch kilometrów od Opoczna, dokonano niezwykle śmiałego napadu bandyckiego.

Trzech uzbrojonych w rewolwery bandytów, z umazanemi sadzą twarzami, napadło na jadącą furmankę, na której jechali Józef Stępień, żona i nauczycielka Sosińska z Opatowa. Bandyci, pod groźbą rewolwerów, zrabowali 12 zł. gotówką, dwie paczki tytoniu, poczem zbiegli w niewiadomym kierunku.

Powiadomiona policja zarządziła obławę, która jednak nie dała żadnych rezultatów.

* * *

W nocy, z 19 na 20 b. m. czterech uzbrojonych i zamaskowanych bandytów, napadło na mieszkanie Adolfa Szlezyngiera zam. w Charsznicy, pow. miechowskiego, gdzie sterroryzowawszy rodzinę, zrabowali 1500 zł. gotówką, trzy futra i biżuterję, poczem zbiegli w niewiadomym kierunku.

Poszkodowany oblicza straty na 20.000 zł.

Za bandytami zarządzono pościg.

* * *

Tej samej nocy, sześciu zamaskowanych i uzbrojonych w rewolwery bandytów, napadło na plebanję w Uniejowie, pow. miechowskiego, gdzie skradli futro księdza. Władze policyjne zarządziły obławę.

WŁOSÓW wypadanie, łupież,
— łysienie usuwa —
„Essencja CHINOWO-CHMIELOWA"
i „Mydło CHINOWO-CHMIELOWE"
z Kogutkiem.
Sprzedają apteki, składy apteczne

P. KOSMOWSKA NA WOLNOŚCI.

WARSZAWA, 20. 9. (wł.) Na skutek starań obrońców skazanej b. posłanki z Wyzwolenia Ireny Kosmowskiej, sąd okręgowy w Lublinie rozpatrzył dziś skargę incydentalną obrony na tajnem posiedzeniu.

Sąd zdecydował wypuścić b. posłankę Kosmowską na wolność za kaucją.

KONSEKRACJA NOWEGO BISKUPA SANDOMIERSKIEGO.

WARSZAWA, 20. 9. (wł.) Konsekracja nowego pasterza djecezji sandomierskiej wyznaczona została na dzień 5 października w Łodzi. W katedrze łódzkiej ks. biskup Jasiński otrzyma sakrę z rąk ksł kardynała Kakowskiego. Przy tych uroczystościach asystować będą biskup łódzki, Tymieniecki i biskup lubelski Fulman. Ingres na biskupa w katedrze w Sandomierzu odbędzie się dnia 12 października b. r. w dniu odpustu błogosławionego Wincentego Kadłubka, patrona djecezji sandomierskiej.

GEMBKA WYPUSZCZONY ZA KAUCJĄ.

Wczoraj, po przeprowadzeniu [illegible] stopie [illegible] kaucją, aresztowanego onegdaj za wystąpienia antypaństwowe, buchaltera fabryki „Ludwków", Hieronima Gembkę. Rozprawa przeciwko Gembce odbędzie się w najbliższym czasie. Oskarżony on jest z tego samego artykułu, co była posłanka Kosmowska.

FESTIVAL ORKIESTR 28 DYW W RADOMIU.

Dziś, w niedzielę, o godz. 12.30 odbędzie się festival muzyczny orkiestr 28 dyw. p. p., w której biorą udział orkiestry: 72 p. p., 15 p. p. i reprezentacyjna 36 p. p.

Festival odbędzie się na boisku 72 p. p. a w razie niepogody o tej samej godzinie w sali kina „Corso".

21-sza LOTERJA PAŃSTWOWA.
11 ty dzień.

Pierwsze ciągnienie.

WARSZAWA, 20.9.

5.000 zł. na n-ry: 69727 81025.
3.000 zł. na n-ry: 10206 182817.
2.000 zł. na n-ry: 66506 179323 184079 192465.
1.000 zł. na n-ry: 8376 12959 20647 27108 32458 52821 96178 115817 119149 122517 137242 155608 184455 205540.
600 zł. na n-ry: 3553 26215 30569 37202 38867 39525 82365 89311 112504 128053 150922 152929 162085 169884 174518 17619 187765 190393 200233 202273.

Drugie ciągnienie.

25.000 zł. na n-r: 51603
5.000 zł. na n-ry: 19813 94608 99692.
3.000 zł. na n-ry: 41021 98751 11679 193620.
2.000 zł. na n-ry: 27429 27800.
1.000 zł. na n-ry: 23957, 35311, 66892 75104 99608 105496 113674 147231 15437 161889 176680 186521 199188 207528.
600 zł. na n-ry. 15326 48947 62093 88175 106358 114668 144128 150695 158493 165619 181601 209688.

PLACE
w różnych cenach
są do sprzedania
Wiadomość: Radom — Glinice.
ul. Zalewska 15 u Adama Wikło

Przeładowanie parlamentów.

Philip Snowden, angielski minister skarbu, a jeszcze więcej żona jego, pani Snowden, znana z wielkiego umysłu politycznego i uważana za najmądrzejszą kobietę Anglji, rzucili teraz hasło reformy schorzałego parlamentaryzmu przez zmniejszenie liczby posłów. „Zadużo mamy członków izb ustwodawczych“, — wołają— „a tam gdzie jest zbyt tłoczno, tam niema miejsca ani na mądrą ani na produktywną pracę“.

Społeczeństwa ponoszą wielkie ciężary na utrzymywanie wygórowanej ilości posłów, którzy tłocząc się w przepełnionych izbach ustawodawczych, zatracają indywidualną siłę twórczą, rozbijając się na zwaśnione grupy, utrudniające tylko pracę rządom.

Wielki filozof i teoretyk myśli państwowej, Monteskjusz, już dwieście lat temu dawał wskazówki dla rządów państw, ażeby nie w wielkich gromadach zbiorowych,lecz raczej w szczupłej garstce myślących ludzi szukały dobrych rad w pracy dla dobra społeczeństw. „Nie mogę — mawiał wielki uczony—myśleć poważnie i wytrwale, jeśli na sali zbierze się zaduża ilość osób“. Nawet wielcy ludzie zatracają się w masie, cóż dopiero więc zwykli śmiertelnicy. Życie raz po raz potwierdza słuszność zasady Monteksjusza. To też politycy najnowszej doby również często podnoszą fakt, że jedną z przyczyn degeneracji parlamentaryzmu jest właśnie przeładowanie parlamentów zbyt wielką ilością posłów.

We wszystkich parlamentach świata zasiada łącznie, według urzędowej statystyki międzynarodowej, aż 14345 członków, w czem 10352 posłów i 3993 senatorów, A cała ta olbrzymia armja „wielu słów i małego czynu“ przypada tylko na połowę ludności świata, gdyż np. w Injach i Chinach, które razem obejmują prawie połowę mieszkańców kuli ziemskiej, niema życia parlamentarnego.

Ogółem istnieje na świecie aż 56 parlamentów. Z tej liczby na dwadzieścia parę parlamentów starej Europy przypada aż 5952 posłów. Europa posiada więc o 1500 posłów więcej, niż cała, razem wzięta reszta innych części świata — i oczywiście w związku z tem, mimo swego ubóstwa i wyniszczenia wojnami, wydaje na utrzymanie swych posłów więcej, niż bogata Ameryka i inne części globu.

Trudno się więc dziwić, że poważni krytycy parlamentaryzmu którzy pragnęliby widzieć parlament zdrowym i umiejętnie pracującym, uważają właśnie tę wygórowaną ilość posłów, gadających bezustannie miljardy niepotrzebnych słów, — za jeden z objawów degeneracji parlamentaryzmu, — a również i za jedną z pośrednich przyczyn złego ekonomicznego położenia w wielu krajach.

Nigdzie na świecie pod względem ekonomicznym nie jest tak źle, jak w Europie, — a jednocześnie nigdzie na świecie niema takiego mrowia posłów, jak właśnie w tej rozgadanej części świata. Łączny koszt utrzymania owej tak wielkiej armji parlamentarzystów sięga miljardów, — ale natomiast korzyść z niej dla społeczeństw jest mniej, niż minimalna, nie stojąca w żadnym stosunku do ciężarów, ponoszonych przez społeczeństwa na rzecz parlamentaryzmu.

Jeszcze wyraźniej zarysowuje się słuszność tych wniosków, jeśli się w świetle powyższych cyfr uczyni kilka porównań z poszczególnych krajów. Stany Zjednoczone Ameryki Północnej z ludnością przeszło 120-miljonową mają w swym parlamencie tylko 435 posłów. Polska zaś z ludnością tylko 30-miljonową, posiada ich aż 444-ch. Widocznie twórcy konstytucji Stanów Zjednoczonych mieli więcej i wiedzy i świadomości politycznej, niż twórcy konstytucyj większości państw europejskich, na których niewolniczo w tej mierze wzorowano polską konstytucję. Ten sam wniosek nasuwa się, jeśli porównanie przeniesiemy na inne kraje. Tak np. Australja o obszarze 20 razy większym, niż Polska, ma w swym parlamencie tylko 75 posłów. Kanada ma 245 posłów. Z pośród państw europejskich np. Norwegja o obszarze tak wielkim, jak Polska, ma tylko 150-u posłów, obchodząc się pozatem bez senatu.

A zatem wniosek, że zbyt wielka ilość członków parlamentu przyczynia się w olbrzymiej mierze do wytwarzania kryzysu parlamentarnego, gdyż pomnaża ilość partyj i unicestwia możliwość harmonijnej i korzystnej współpracy rządów z parlamentami, — nasuwa się sam przez się nietylko teoretykom myśli politycznej, ale każdemu zdrowo myślącemu laikowi. Kto tylko interesował się sprawą parlamentaryzmu w ostatnich latach i obserwował jego stopniowy upadek, ten musi przyznać, że jest wiele racji w twierdzeniu, że zmniejszenie liczby posłów w parlamencie mogłoby w dużym stopniu uchronić je od dalszego upadku, — w każdym zaś razie napewno wpłynęłoby dodatnio na zmniejszenie się ilości istniejących partyj politycznych. W bezpośredniej dalszej konsekwencji przyczyniłoby się to do lepszej i owocniejszej pracy izb ustawodawczych, a temsamem umożliwiłoby korzystniejszą współpracę rządów i parlamentów.

Niektóre z państ Europy, jak np. państwa bałtyckie, dążą do zmniejszenia liczby członków swych parlamentów. Liga narodów ograniczyła ostatnio liczbę posłów w. m. Gdańska.—„Zmniejszyć ilość członków parlamentu“, — odzywają się głosy w Anglji, — „a praca w parlamencie podniesie się na wyższy poziom, społeczeństwo zaś będzie z niego miało większą korzyść — przy mniejszym nakładzie pieniężnym“.

Juljan Sobiesz.

Obłudnicy.

Jest na Bożym świecie perfidny twór, który przez psychologów został nazwany obłudnikiem, a przez Żeromskiego został umiejscowiony na terenie kieleckim, jako najbardziej podatnym gruncie na którym lekko i nagminnie przyjmuje się omawiany twór i pleni z szybkością wręcz królicą.

Obłudnika szukaj przedewszystkiem śród kieleckich i radomskich pobożnisiów, którzy żyją dosłownie z grabieży swych bliźnich, ale podczas nabożeństw sterczą przy samym ołtarzu... Chodzą z podniesioną głową w Polsce Odrodzonej, ale... często figurują na listach moskiewskich ochranników... Są śród nich najczęściej na oko najpobożniejsi i najbardziej hurrapatrjotyczni..

Obłudnik potrafi mistrzowsko oburzać się przedewszystkiem na wszelką władzę dlatego, że on — obłudnik — jest odsadzony od władzy....

Węszy wszędzie prywatę dlatego, że sam ją uprawia; widzi wszędzie zdradę dlatego, że sam jest do niej najskłonniejszy.

Chodzi opasły obłudnik i podziwia znikomość ludzi i rzeczy jego wielkość otaczających.

A oto obrazek obłudnego oburzenia „Słowa“ nr, 214 na następujące kryterja w odniesieniu do naszych dziejów pod grzmiącym tytułem „Bluźnierstwa... o marzeniach ojców i dziadów“., z cytatą następującą, wziętą z „Kurjera Czerwonego“..

„— Od czasów Batorego, od ścięcia Zborowskiego i zdrajcy Ościka bezkarność stała się cechą charakterystyczną polskiego życia politycznego. Bezkarność słów i bezkarność czynów. Można było miotać najgorsze oszczerstwa na przedstawicieli Majestatu Rzeczypospolitej, można było niszczyć najpożyteczniejsze poczynania rządów i jednocześnie spać spokojnie, zbijać talary i spijać miodek w przyjacielskiem gronie. Bunty Zebrzydowskich czy Lubomirskiego wstrząsnęły podstawami państwa, żadna kara nie dosięgała nigdy sprawców. Nikt nie wymierzył sprawiedliwości zdrajcom Ojczyzny w czasie wojen szwedzkich. Nikt nie pociągnął do odpowiedzialności tych, co porzucili Augusta dla Leszczyńskiego i naodwrót. Nikt nie zamącił spokoju domowego tych, co za moskiewskie pieniądze sprzedawali Rzeczpospolitą i podpisywali traktaty rozbiorowe.

Zamiast tępić z chwastów życie państwowe, ramię Rzeczypospolitej zwisło bezsilnie, „złota wolność“ pozwalała na wszystko, „bo w Polsce jak kto chce“.

Zapłaciliśmy za tę „wolność“ 120-ma latami niewoli, a mimo to pierwsze lata Odrodzonej Polski zdawały się żywcem powtarzać dawne grzechy.

Upiorne duchy swawoli i anarchji wystąpiły znów na widownię, paraliżując krystalizującą się dopiero władzę państwową“...

„— Ostatnie zarządzenia władz w stosunku do przewódców opozycji i byłych posłów sejmowych powstrzymały Polskę od staczania się po równi pochyłej. Po raz pierwszy od 350 lat stał się rzeczywistością silny rząd w Polsce. Potężne twarde ramię władzy państwowej spadło na tych, których rząd marszałka Piłsudskiego uznał za szkodników lub wichrzycieli.

Dziesięć pokoleń polskich nie widziało nic podobnego, nic dziwnego, że sumienie narodu zadrgało w swoich najgłębszych strunach.

Mamy w Polsce silny rząd. Konieczny warunek utrzymania Niepodległości przez naród, zagrożony ze wschodu, został spełniony. Mamy silny rząd. Więc spokojnie może wrócić każdy do pracy na swoim warsztacie, odepchnięta potężnie rozkładowa fala anarchji już nie grozi, bezpieczne są owoce każdej rzetelnej pracy.

Tępiąc swawolę tylko silny rząd może obronić prawdziwą wolność, utrzymać ład i porządek, nadać zgodny rytm, kroczącemu w przyszłość 30 miljonowemu narodowi.

Silny rząd, prawdziwe marzenie ojców naszych i dziadów“.

I tu następuje wybuch obłudy naszych przyjemniaczków ze „Słowa“ twierdzących, że „rokoszanie— piłsudczycy“ nie mają prawa... tak przemawiać!

Głupiutki skrybo ze „Słowa“ winieneś poniechać tej obłudy i powiedzieć sobie na pociechę, że nietylko wy, lecz zawsze tak rozumują ci, którzy przerżnęli bitwę życia....

Kochani obłudnicy!....

Młot.

Kino-teatr „ODEON“ — Radom.

ZEW MORZA

W roli gł.: MARJA MALICKA i JERZY MARR.

Programm: „MOJE AUTO“.

Obicie papierowe,

wykwintne tapetowanie pokoi

Sz. SZTAJMANN

RADOM, Lubelska 21

Bogaty wybór! Dogodne warunki!

Listwy do ram — oprawa obrazów

Dyrekcja Gimnazjum Towarzystwa „Przyjaciół Wiedzy“ w Radomiu

podaje do wiadomości, że nauka w przedszkolu rozpocznie się dnia 1 października 1930 roku. Zapisy przyjmuje kancelarja (ul. Kilińskiego 13) w godzinach biurowych.

DYREKCJA

Na rok szkolny! książki szkolne przybory uczniowskie materjały piśmienne

— KSIĘGARNIA POWSZECHNA —

W. LISICKI

Żeromskiego 40.

UWAGA: Dla biur wielki wybór materjałów kancelaryjnych.

Nieodżałowanej pamięci przyjacielа mojego i towarzysza broni ś. p. porucznika pilota Jana Latawca, poległego bohaterską śmiercią lotnika w zaraniu dziejów naszego lotnictwa, utwór ten poświęcam.

Katastrofa

Silnik wysadził—już maszyna ślizga
Wpada w korkociąg śmiertelny...
Już nie wyciągnie i krwią ciepłą zbryzga,
Murawę — nasz lotnik dzielny.
Chwila warkotu — szum przeraźliwy

Ktoś się omdlały potoczył....
Wtem zwiastun śmierci — łoskot straszliwy

Biegnijmy! Wszak jeden wyskoczył.
Po sianokosach jak złotem dzierganą,
Blaskami słońca przy lotnisku niwa,
Dziobem płatowca świeżo roztargana,
Niekształtne szczątki, cicho w sobie skrywa.
Silnik, jak pocisk, w miękką łąkę wryty,
Ktoś doń przywarty jak w uścisku z bratem....
To obserwator skrzydłami przykryty

Otoczon wokół śmierci majestatem
Nieco zaś dalej szczątek samolotu,
Skąpany w morzu słonecznego złota.
Z kroplą na skroniach śmiertelnego potu,
Spoczywa krwawy, zimny trup pilota.

O jakże piękny i o jakże dumny
Spoczywasz Jasiu wśród gruzów maszyny,
Która Cię niosła w podniebne krainy

I ułożyła w zimne deski trumny...
Odszedłeś Jaśku blask Twego oblicza
Dotąd go widzę — wzniecił płomień Znicza
Pośród serc naszych — Twa ręka skostniała,
Jak gdyby jeszcze steru gdzieś szukała—
Nie znajdziesz Jasiu — do ziemi powrócisz...
Spełnić się muszą one słowa święte:
Z prochu powstałeś i w proch się obrócisz!

Nieubłagane słowa, nieugięte,
Lecz na lotnisku pozostał Twój Duch,
Wśród rzędu duchów i lotników cieni
I w orlem gnieździe niezwykły dziś ruch
I setki skrzydeł harcuje w przestrzeni.
Na grobach orłów słychać orląt szum,
Grają eskadry w podniebnej krainie—
To spadkobiercy bohaterskich dum
Hołd Ci składają w daninie...

Mieczysław St. Kruk.

Teatr „Rozmaitości“

Tylko 3 przedstawienia operetki rosyjskiej

Pod dyr. i reż. znanego art. teatrów Piotrogradzkich P. Andrejewa Kreiskiego.

We wtorek, dn. 23 b m.

„Tabor cyganów rosyjskich“

42 p. śpiewu i tańcy cygańskich.

W środę dn. 24 b m.

„Księżniczka czardaszka“

znana wspaniała operetka wiedeńskiego komp. Kalmana.

W czwartek dn 25 b. m.

„Tajemnica haremu“

Przepiękna wschodnia operetka, wspaniały balet i ewolucje.

Kostjumy własne. Własna orkiestra.

Początek o godz. 8.30 wieczorem.

Dyrektor P. Andrejew Kreiski.

Bilety do nabycia u W. P. Tomanka, Żeromskiego 40.

Urocze Radomianki

teraz czeszą się w najelegantszym

salonie damskim

FUKSA

Żeromskiego 29, front, I-sze piętro.

Otrzymałem najświeższe modele paryskie (La coiffure parisienne illustrée).

Uczę ondulacji w najszybszym czasie bez względu na zdolności.

M. FUKS.

W odpowiedzi na prowokacje niemieckie

Wielka manifestacja w Skarżysku.

Z inicjatywy zarządu miejscowego koła ligi morskiej i rzecznej odbyło się w Skarżysku zebranie delegatów organizacyj społecznych i zawodowych, w celu ustalenia szczegółów wielkiej manifestacji, będącej wyrazem protestu przeciw zakusom Niemiec, zmierzającym ku rewizji naszych granic i rabunkowi zachodnich ziem Rzplitej.

Na zebranie przybyło 200 osób, reprezentujących 42 organizacje społeczne i zawod. Zebranie zagaił prezes koła ligi morskiej i rzecznej **inż. M. Tyszko,** zapraszając do prezydjum członków zarządu ligi M. i R. pp.: **inż. Korzeniowskiego inż. Komarnickiego, kierownika E. Turno, Madeja, Kasperskiego i Eskiego,** poczem w dłuższem przemówieniu przedstawił cel zebrania — zorganizowanie ogólno-społecznej manifestacji protestacyjnej, jako odpowiedzi na bezczelne roszczenia Rzeszy niemieckiej, zawarte w napastliwych i żądzą odwetu dyszących przemówieniach ministra Treviranusa.

Uznając konieczność zadokumentowania, że ziemi naszej bronić będziemy „do krwi ostatniej kropli z żył“ we wszystkich miejscowościach Rzplitej ad hoc wyłonione komitety obywatelskie organizują wiece i pochody protestacyjne, oraz zbiórki na cele ligi morskiej i rzecznej i L. O. P. P. —

W Skarżysku - Kamiennej termin manifestacji wyznaczono na dzień 21 b. m.

Jednocześnie przewodniczący ogłasza następujący program uroczystości: o godz. 11 zbiórka wszystkich organizacyj społecznych, zawodowych, cechów i związków, istniejących na terytorjach miasta Skarżyska, państwowej fabryki amunicji i wojsk. wytwórni rakiet, na placu przed kościołem parafjalnym. Następnie po mszy św. organizacje w oddziałach zwartych ze sztandarami i orkiestrami na czele wyruszą pochodem przez ulice miasta przed budynek magistratu, gdzie będą wygłoszone przemówienia okolicznościowe.

Nakierownika pochodu zaproszono prof. gimn. Karola Szuberta.

Jednocześnie na wniosek inż. Janczura wybrano komisję, zadaniem której będzie ustalenie szczegółów pochodu.

Do komisji powołano: pp. **inż. Komarnickiego, inż. Janczura, mag. Górskiego, por. Wiszniekiego, Ożarowskiego, Słupczyńskiego i Dejworka.**

Po ożywionej dyskusji, w której głos zabierali pp.: inż. Janczur, inż. Frankiewicz, inż. Korzeniowski, prof. Mendyk, sekr. Ożarowski i inu. uznano konieczność jaknajszerszej akcji propagandowej, w kierunku rozbudzenia ofiarności społecznej na cele ligi morsk. i rz. oraz ligi obr. powietrz. i przeciwgaz. i tym sposobem **wzmocnić naszą flotę powietrzną i morską.**

Wychodząc z założenia, że najlepszemi gwarancjami bezpieczeństwa granic są: **silna armja, flota i lotnictwo.**

Z żywem zadowoleniem przyjęto do wiadomości oświadczenie przewodn. inż. Tyszki, **że oddział ligi morskiej i rzecznej w Skarżysku przyłączając się do akcji robotników przemysłu łódzkiego i złożył kwotę złotych pięćset na budowę łodzi podwodnej nazwanej „Odpowiedź Treviranusowi“.**

W związku z powyższą akcją wyłoniono komitet do zbierania funduszów na tenże cel (budowę łodzi podwodnej) w osobach pp. **Ożdżeńskiej, Kowalskiej, Sienkiewiczowej, inż. Janczewa, prof. Mendyka, Sankiewicza, ks. Sadowskiego oraz przedstawiciela red. „Ziemi Radomskiej“ Ciepielowskiego.**

Na wniosek inż. Janczura uchwalono następującą rezolucję:

W odpowiedzi na prowokacyjne przemówienie min. Rzeszy Niemieckiej Treviranusa zebrani przedstawiciele organizacyj społecznych i zawodowych, istniejących na terenie miasta Skarżyska, państw. fabryki amunicji i wojsk. wytwórni rakiet, postanawiają jednomyślnie utworzyć komitet zbierania składek na budowę łodzi podwodnej p. n. „Odpowiedź Treviranusowi“, zainicjowanej przez robotników Łodzi i zobowiązują się w swych organizacjach i związkach akcję tę szerzyć i popierać.“

Na wniosek p. Słupczyńskiego uchwalono rozpocząć akcję zbierania składek i ofiar doraźnie tj. na sali obrad od uczestników zebrania.

Na zakończenie zabrał głos niezmordowany propagator idei ligi morskie i rzecznej p. kierownik **Edward Turno.**

W gorących słowach wezwał zebranych do wstępowania w szeregi członków ligi M. i R., wpłacając bowiem minimalne składki (1 zł. miesięcznie) **spełnimy jeden z najpierwszych obowiązków wobec ojczyzny,** przyczynimy się do rozbudowy naszej floty handlowej i stworzymy poważne widoki dla ekspansji gospodarczej, naszego eksportu a w związku z tem dopomożemy do wzmocnienia stanu ekonomicznego kraju.

Najwyższy bowiem czas, byśmy ocenili ogromne znaczenie „okna na świat“ jakiem jest nasz Bałtyk.

Mówca wierzy, że apel jego znajdzie szczery oddźwięk w sercach tych wszystkich, którym dobro państwa leży na sercu.

Przemówienie p. Turno przyjęto żywemi oklaskami.

Kino-teatr dźwiękowy „SWIT“ RADOM.

NOCE W PUSTYNIACH

W roli głównej: JOHN GILBERT

Kronika.

KALENDARZYK.

Wrzesień 21 Niedziela	Dziś: Mateusza
	Jutro: Tomasza
	Wschód słońca 5.10
	Zachód „ 17.58

Program radjowy.

WARSZAWA.

Niedziela, 21 września.

10.15. Naboż. z Bazyliki Wil. 11.58. Sygnał czasu z Warsz. 12.10. Muzyka z płyt gramof 12.00. Kom. meteor. 15.58. Odczyt p. t. „Uprawy przedzimowe“. 15.50 Muzyka. 16.00. Odczyt p. t. „Sprzęt i przechowywanie okopowych“. 16.20. Muzyka. 16.35 Odczyt p. t. „Prace jesienne w lesie“. 16.50. Muzyka. 17.10. Odczyt p. t. „Kochanka i białe łabędzie“. 17.25. Koncert ork dętej. 18.45. Rozmaitości. 19.05. Wiad. przyjemne i pożyteczne. 19.25. Muzyka z płyt gramof. 20.00. Kwadrans lit. „Kamizelka“. 20.15. Koncert popul. Wyk: ork. P. R. W przerwie program na dzień nast. i repertuar Warsz. teatrów miejskich. 22.00. Feljeton p. t. „Humor i dowcip Warszawy“. 22.15. Kom. meteor., polic., sport. 23.00. Muzyka tan. z „Oazy“.

Poniedziałek, 22 września.

11.40. Przegląd prasy kraj. P. A. T. 11.58. Sygnał czasu z Warsz. 12.10. Muzyka z płyt gramof. 13.00. Kom. meteor. Po kom. d. c. muzyki gramof. 15.15. Kom. gospod. 15.50. Odczyt p. t. „Porada dla turysty samochodowego w rolsce“. 16.15. Muzyka z płyt gramof. 17.10. Przegląd komunikacyjny. 17.35. „O fałszowaniu dokumentów“. 18.00. Rozmaitości. 19.20. Pogawędki techniczne. 19.35. Płyty gramof. 19.45. Skrzynka poczt. rolnicza. 20.00. Pras. dziennik radjowy. 20.15. Operetka „Ewa“ F. Lehara. Wyk.: ork. P. R. W przerwie progr. na dzień nast. i repertuar Warsz. teatrów miejsk. 22.00. Feljeton p. t. „Porucznik 4 pułku Spahisów“. 22.15. Kom. meteor., polic., sport. 23.00. Muzyka tan. i salon z dancingu i rest. „Polonia-Palace-Hotel“.

Z Radomia i okolicy.

(r) **Stała cena na chleb.** Z obowiązku należy podkreślić ustabilizowaną od dłuższego czasu cenę na chleb pytlowy, którego 1 kg. od dłuższego czasu, niezmiennie, kosztuje 35 gr.

(r) **Indywidualizm zegarkowy w Radomiu.** Wszelkie przejawy, odbiegające od codziennej szarzyzny życia — ze względu na swój indywidualizm, oryginalność przypadają do gustu przeciętnego śmiertelnika.

Niepożądanym atoli jest indywidualizm zegarkowy. Nie chodzi nam rzecz jasna, o kształt, firmę, rozmiar, konstrukcję, cenę, lub temu podobne cechy, lecz interesującem są gadnieniem jest podstawowa wartość zegara, t. z. wykazywana dokładność czasu.

Specjalnie interesującą dla nas jest sprawa zegarów wystawionych dla użytku publicznego.

Pomijając zegary, wiszące na ul. Żeromskiego, których zasadniczą właściwością jest wprowadzanie ludzi w błąd — zastanowić się jednak wypada nad zegarami na dworcu kolejowym. Jeden wisi w sali bufetowej — drugi nad głównemi drzwiami... oba pokazują czas odmienny.

A zegary w biurach i urzędach..

Nie pytaj—wyznam ci szczerze!..

(r) **Operetka rosyjska.** Dowiadujemy się, że we wtorek, środę i czwartek w Radomiu będzie gościła operetka rosyjska pod kierownictwem p. Andrejewa Kreiskiego, która da w teatrze „Rozmaitości“ trzy przedstawienia.

(r) **Ulice radomskie.** Póki jest ciepło i pogoda sprzyja, aktualną pozostaje sprawa jakiejkolwiek regulacji zaniedbanych ulic Radomia.

Swojego czasu opisywaliśmy katastrofalny stan ulic, z których ulica Jasna przedstawia sobą bezspornie obraz skrajnej nędzy i krańcowej rozpaczy. W dziedzinie doprowadzania ulic do normalnego wyglądu — głucho i beznadziejnie! Magistrat zaabsorbowany zdecydowanym sprzeciwem mas pracujących przeciwko niechlujnej gospodarce — nie myślenie o brukach nie ma czasu.

HUTY LUSTRZANE RADOM, Nowy Swiat Nr. 9
Telef. 117. Adres telegr., „LUSTRO-RADOM"
WYRABIAJĄ:
Szkło szybowe lane: ornamentowe, katedralne, dachowe, drucianki, dachówki, posadzki, izolatory.

(r) **Uszlachetniający wpływ napadu gazowego.** Mimo to, że podobne zagadnienie wydać się może stosunkiem wiatraka do piernika — to jednak jest niezbitym dowodem, że pod czas trwania ataku nikt nic nikomu nie ukradł, nie pobił i wogóle nie dopuścił się żadnego przestępstwa. Widocznie emocja przeżywana w związku z napadem zabiła niskie instynkty, (przynajmniej sparalizowała).

(r) **Wiec.** Dzisiaj o godzinie 11 w lokalu teatru „Rozmaitości" odbędzie się wielki wiec, zwołany przez miejscowy zarząd P. P. S. d. frakcji rewolucyjnej.

W związku z tym wiecem w kołach PPS. CKW. panuje zrozumiałe poruszenie.

Z Kielc i okolicy.

UKRÓCIĆ PASEK NA OWOCE W KIELCACH.

Wielkie zadowolenie w całej Polsce wywołał fakt zmniejszenia cła na owoce, sprowadzane do nas z innych krajów. Zdawaćby się mogło, że obecnie dawne luksusy: winogrona, arbuzy, melony, daktyle i tp. będą mogły być dostępne dla każdego przeciętnego śmiertelnika.

Rzeczywiście tak być powinno. Przecież na wyższe ceny owoców wpłynęło tylko cło.

Z chwilą więc zmniejszenia cła, owoce te winny być u nas bardzo tanie.

Jest jednakże zupełnie inaczej.

Ceny owoców są u nas niepomiernie duże.

Spekulanci owocowi dopuszczają się karygodnej samowoli, wyznaczając ceny jakie im się tylko podoba.

Kiedy obecnie w Warszawie za klg. winogron płaci się 2.20 zł. w Kielcach trzeba zapłacić 3.50 zł. (?!), klg arbuza kosztuje w Warszawie 70 gr. w Kielcach 1.40 zł. (?!).

Możeby odpowiednie czynniki zechciały bliżej wejrzeć w tę sprawę i ukrócić pasek na owoce w Kielcach. Tego wymaga interes mieszkańców miasta.

(k) **Repertuar kin.** „Czwartak" „Olga". „Unjon" Między nami nic nie było. „Palace" — Pierwsza miłość Kościuszki.

(k) **„Olga".** Wojskowe kino „Czwartak" wyświetla obecnie jeden z najnowszych, najbardziej udanych filmów p. t. „Olga". w rolach głównych ze świetną parą Olgą Czechową i Schlettowem.

Film ten dzięki wyjątkowym walorom artystycznym zasługuje na poświęcenie mu kilku słów.

Przedewszystkiem sama akcja, jest bardzo ciekawa, osnuta na tle, historycznych wypadków roku 1812, marsz Napoleona na Moskwę.

Przepiękne widoki pełne emocjonujących scen pozostawiają na widzu niezapomniane wrażenie.

Gra artystów pod każdym względem doskonała.

Olga Czechowa, w roli swej stwarza postać niezwykle realną. Niektóre sceny odegrane są wprost mistrzowsko.

Schlettow w roli oficera kozaków stwarza przy swej prawdziwie męskiej urodzie niezrównaną w swej roli postać.

Należy dodać, że muzyka do obrazu jest ściśle dostosowana.

SZLACHETNY PANIE! Bardzo Panu dziękuje za szlachetność, jaką Pan „Radomianin" okazał, a jednocześnie proszę o jaknajszybsze doręczenie mi walizki. W walizce, którą posiadam znajduje się: 1 garnitur czarny — zupełnie przyzwoity, kamasze - lakierki, materjał granatowy na ubranie, 1 biała koszula a druga kolorowa w pudełku, sweter oraz kilka drobniejszych rzeczy. Posłałbym panu walizkę, ale ponieważ nie wiem adresu, proszę przeto uprzejmie o nadesłanie mi walizki, przyczem może pan włączyć kartkę ze swym adresem. Walizkę moją proszę obwiązać sznurem i zalakować. Z poważaniem Wojtyś Antoni.sł. Państw.Szkochy Mireniczej w Łomży.

Skład komisyj obwodowych w Radomiu.

Radom, miasto dzieli się jak wiadomo na 24 obwody wyborcze. Poniżej podajemy adresy lokali i skład obwodowych komisyj wyborczych w Radomiu.

Nr. obwodu	MIEJSCOWOŚĆ:	1) Przewodniczący: 2) Zastępca:	1) Członek mianowany przez Starostę Powiatowego: 2) Jego zastępca:	WYBRANI PRZEZ RADĘ GMINNĄ	
				Członkowie:	Zastępcy:
1	Zamłynie Główna 26 szk. im. Syrokomli.	Sokół Roman Marciniak Jan	Jakubowski Stanisł. Kurkiewicz Stefan	Śmietanka Juljan Wieczorek Stanisław Sztajnowicz Icek	Kochański Bolesław Gromek Jan Rotblat Mendel
2	Nowosaska 4 szk. im. Jachowicza	Jarzyńska Janina Jaśkiewicz Eugenjusz	Wilman Teofil Sowa Dawid	Nawrot Władysław Zylberszpic Josek Damantko Marjan	Bujak Stanisław Solecki Piotr Korman Jakób
3	Mleczna 8 szk. im. Jachowicza	Pleszczyński Tadeusz Kindt Gustaw	Kucznierowski Kaz. Szulc Henryk	Ejzman Gabryel Szmigiel Stanisław Bieńkowski Józef	Stępień Jan Krzywdzińska Ewa Kohn Abram
4	Rynek Magistrat	Klawe Edward Bieniek Władysław	Pietrusiewicz Wiktor Pracki Władysław	Zaręba Antoni Kaltman Lejzor Zygman Gabryel	Hofman Stanisław Gincberg Nuchim Goldsztajn Lejbuś
5	Rynek Dyr. Kol.	Kłosowski Antoni Kudelski Zygmunt	Lisicki Władysław Frenkiel Dawid	Kowalczyk Stan. Kapler Szyja Kosoj Jakób	Kwaczyński Franc. Hofman Icek Najman Majer
6	Grodzka szk. im. Reja	Sadowski Antoni Frydman Lejbuś	Łuczyński Edward Majewski Kazimierz	Jaśkiewicz Marjan Karcz Andrzej Chwat Salomon	Berkowicz Szmul Nowak Stanisław Chojnacki Bolesław
7	Nowy Świat fabr. Karscha	Pomper Oskar Gąsecki Stefan	Zajączkowski Stan. Białowąs Stanisław	Dzidycz Paweł Fajgenbaum Wolf Paluszyński Wład.	Frydman Jakób Ciągliński Bogdan Matuszczyk Józef
8	Staro - krakowska Nr. 32, szk. im. Orzeszkowej	Narbut Bolesław Włoczkowski Lucjan	Jaśłan Józef Piekarska Walerja	Krok Jan Tyll Władysław Bekerman Leon	Podlipniak Franc. Werchowicz Wiktor Chanower Lejbuś
9	Żabia 41 szk. im. Staszica	Zelga Bolesław Barylko Władysław	Krzyżowski Józef Kirszenbaum Janas	Pasek Wojciech Szary Franciszek Palczewski Błażej	Barański Michał Ciążyński Klemens Flajszer Albert
10	Gieryczewska 11 odlewnia Rubinsztajna	Januszewski Stefan Czyżewski Stanisław	Grudziński Stan. Majewski Stefan	Rybicki Leon Adach Stanisław Laskowski Marjan	Sulejewski Marceli Hamer Władysław Smolarski Franc.
11	Górna 9 szk. im. Staszica	Szwarc Stefan Gregier Feliks	Dąbkowska Walent. Golczewski Jerzy	Kowalczyk Miecz. Klimecki Wincenty Kowalski Kazimierz	Szelocha Stanisława Tomczyk Franc. Marjański Kazim.
12	Słowackiego 80 Baraki miejskie „Kropla Mleka"	Tomanek Tadeusz Łysakowska Kamilja	Śmiechowski Stefan Rybacki Jan	Wziątek Szymon Kozerawski Jerzy Bonikowski Henryk	Barszcz Wacław Czyżkowski Stefan Kucharski Paweł
13	Słowackiego 78 b. fabr. garb.	Dr. Majer Henryk Jekiński Bolesław	Skalski Stefan Wasilewski Stan.	Sołtyk Marjan Tyll Stefan Gocel Wacław	Kwiatkowski Józef Kwiatkowska Jadw. Bodalski Bronisław
14	Dzierzkowska 9 żeń. szk. im. Kościuszki	Dr. Parniewski Wł. Gantner Franciszek	Janura Stanisław Popławski Przem.	Kundys Władysław Wajnsberg Kolman Karwowski Wacław	Mazurek Antoni Ozimek Jan Furman Izaak
15	Dzierzkowska 9 męs. szk. im. Kościuszki	Przyłuski Romuald Nowak Stanisław	Szlompek Stanisław Sawicki Mieczysław	Kurc Szmul Całuń Franciszek Winczewski Jan	Wajsglas Pinkus Paluszyńska Jadw. Bielawski Jan
16	Wytwórnia Broni	Woźniakiewicz Wł. Białostocki Witold	Ambroż Marjan Wł. Burhard Feliks	inż. Tyszko Bolesław Szulmajer Edward Pusty Jan	Wełnowski Ignacy Napieralski Stan. Gretka Jan
17	1 Maja 60 szk. rzemiosł	Korolec Michał Leśkiewicz Józef	Sobieraj Władysław Ziółek Jan	Chaimowicz Abram Dr. Malinowski Jan Jakaczyński Kaz.	Gutman Aron Szczepański Stan. Kardalewicz Bron.
18	Żeromskiego 30 szk. im. Mickiewicza	Wysocki Czesław Missol August	Zieliński Aleksander Bobiński Czesław	Adler Wolf Dłużewski Miecz. Studnia Dawid	Florczyk Stanisław Dancygier Hersz Strawczyńska Mindla
19	Nowogrodzka 1 szk. im. Poniatowskiego	Mrozowski Karol Lachmajer Zygmunt	Maciejewski Franc. Marczak Władysław	Gryn Icek Margulis Małka Monkosa Juljan	Frenkiel Lejzor Glat Izrael Kubik Wincenty
20	Żeromskiego 122 kant. L. J. Borkowski	Rajchel Stanisław Strzembalski Wład.	Wojta Metody Cyryl Gutkowska Antonina	Wośko Jan Finkelstein Marek Kulik Henryk	Jaworski Wacław Chabielska Wiktorja Grinberg Szymon
21	Długa 8 Rem. Str. Pożarnej	Dąbkowski Edward Wróblewski Jan	Świątkowski Marjan Piątek Zdzisław	Kurower Stanisław Nowakowski Stan. Markiewicz Fran.	Gąsowski Edward Hochman Benjamin Smierzchalski Wład.
22	Kilińskiego 15 Resursa Rzemieśl.	Bieńkowski Jan Maliszewski Telesfor	Gruszecki Edward Bogacki Romuald	Dr. Lebkuchler A. Wajsman Gabryel Zieliński Wojciech	Mandelbaum Benjam Orłowski Jan Szore Stanisław
23	Pl. Jagielloński Nr. 12 szk. im. Długosza	Wierzbicki Stanisł. Kołowrocki Maksym.	Woźniakowski Józef Woźniak Stanisław	Sztark Josek Stefański Stan. Wolański Tomasz	Muszyński Stanisław Kelles-Krauzowa J. Rotenberg Chil
24	J. Malczewskiego 16 Teatr Rozmaitości	Falkiewicz Fran. Gunia Franciszek	Mittelstadt Juljan Grabias Zygmunt	Kirszenblat Mojżesz Pazdon Jan Marszałek Jan	Markowskowicz Ch. Wróbel Franciszek Jabłoński Józef

Bez racjonalnego żywienia nie można podnieść mleczności krów.
Analizowane makuchy, sojowy, z orzecha ziemnego, — słonecznikowy, rzepakowy i injany oraz otręby —
— poleca
Spółdzielnia Rolnicza Radomska
(dawniej Spółka Rolna Radomska)
RADOM, ZGODNA 2.

Kino-teatr „CORSO" — Radom
„KAT z PRAGI"
Nadprogram: Nadprogram:
REWJA.

CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz milimetrowy przed 60 groszy, w tekście 50 gr., za tekstem 40 gr. Ogłoszenia tabelaryczne 50 proc., a świąteczne 25 proc. drożej. Drobne ogłoszenia po 10 groszy. Dla poszukujących pracy 5 groszy za wyraz. Najmniej 1 zł.

Wydawcy: W. Monsiorski i W. Zieliński. Redaktor: Stefan Kazimierz Reymond. Druk. „Expresu Zagłębia".